

GEMEENTE NISSEWAARD

Memo

aan
de commissie Sociaal Domein

van
Igor Bal

datum
1 juli 2019

pagina
1 van 2

Resultaten 2018 Handhaving Participatiewet

Deze memo laat de resultaten zien van de effecten van de investeringen van het team Handhaving van de Participatiewet in Nissewaard in 2018. Het gaat om investeringen in de vorm van extra inzet op handhaving, opleiding van medewerkers en innovatieve werkwijzen. Doel van deze investeringen is enerzijds om zo min mogelijk bijstandsuitkeringen ten onrechte te verstrekken en anderzijds om het maatschappelijk draagvlak voor een vangnetregeling als de Participatiewet te ondersteunen. Daar hoort het hard aanpakken van bijstandsfraude bij, omdat fraude het draagvlak ondermijnt.

Aan het begin van het handhavingsproces worden alle binnengekomen meldingen van bijstandsfraude geregistreerd. Het betreft hier reguliere meldingen vanuit het publiek, OM, politie, inlichtingenbureau en aanpalende gemeentelijke afdelingen. Een tweede bron zijn meldingen gegenereerd door themaonderzoeken, onderzoeken met een focus op thema's waar de kans op bijstandsfraude het hoogst is. Een laatste bron is het algoritme van Totta Data Lab, het bedrijf waarmee door middel van rekenkracht dossiers met het hoogste frauderisico worden bepaald. Die nieuwe mix van bronnen, verbetering van de werkprocessen en kennisverdieping zorgden al voor een stijging van het aantal meldingen eind 2017.

Meldingen ontvangen	Nissewaard
2017	123
2018	175

Wanneer er bijstandsfraude is, dan is die te kwantificeren. De resultaten, of opbrengsten van het tegengaan van bijstandsfraude bestaan uit bruto fraudebedragen en/of fraudebesparingen. Bruto fraude bestaat uit opgespoorde bedragen, dat wil zeggen de fraudeschade plus bijbehorende boete. De fraudebesparing wordt berekend op basis van aantallen beëindigde bijstandsuitkeringen. De landelijke norm is dat per beëindiging de gemiddelde jaarkosten van een bijstandsuitkering gerekend wordt. Het grote voordeel van besparingen is dat die bedragen niet zijn uitgekeerd en dus niet teruggevorderd hoeven te worden.

datum
1 juli 2019

pagina
2 van 2

betreft
Resultaten 2018 Handhaving Participatiewet

In onderstaande tabel is te zien dat het totaal van de opgespoorde fraude en besparingen in 2018 bijna zijn verdrievoudigd na een terugval in 2017. De verbetering van de resultaten in 2018 zijn het gevolg van professionalisering van de handhavingprocessen, inzet van de fraudecommissie, van innovatieve werkwijzen en verdieping van het kennisniveau door opleiding en versterking door een handhavingsspecialist. Hierdoor kunnen meer 'kansrijke' zaken opgepakt worden met een beter resultaat.

Bruto fraude + besparing	Nissewaard
2017	€ 287.703
2018	€ 773.164

Meest besproken innovatieve werkwijze is zonder meer het gebruik van algoritmen bij handhaving. Nissewaard is hier in het afgelopen jaar verschillende keren in de media genoemd. In de berichtgeving was aanvankelijk de tendens dat allerhande bronnen worden gecombineerd en dat de uitkomst direct als bewijs dient voor het stopzetten van uitkeringen. Gevolg was een reeks kamervragen, die door de staatssecretaris duidelijk zijn afgedaan. De staatssecretaris heeft hier aangegeven dat slechts informatiebronnen worden gebruikt die bedoeld zijn voor de Participatiewet.

Totta Data Lab zaken in 2018	Aantal
In onderzoek	10
Geen frauderesultaat	19
Beëindiging na onderzoek	6

Van de 92 zaken in 2018 zijn er 25 zaken vanuit Totta Data Lab afgehandeld. In 19 zaken is geen fraude geconstateerd. Zes dossiers zijn in verband met fraude beëindigd. Dat is een opvallende score. We kennen geen informatiebron waarvan een melding in 24 procent van de gevallen leidt naar een beëindiging. Doorgaans leidt ongeveer tien procent van de reguliere fraudemeldingen naar een beëindiging. Om de efficiëntie van de algoritmen te maximaliseren is het frauderegistratiesysteem in januari jl. aangepast met het doel deze resultaten in 2019 tenminste te evenaren.

Met vriendelijke groet,

Igor Bal

